

Kongresszusi beszámoló

A nemzetközi porphyrin kongresszus 2003. szeptember 21-24-én, „*Porphyryns and Porphyrias 2003*” címmel Prágában, Európa (és egyben a világ) egyik legpatinásabb egyetemén, a *Károly Egyetemen (Carolinum)* került megrendezésre. A főszervező *Pavel Martásek* professzor (*Károly Egyetem*), valamint a nemrég alapított „*European Porphyria Initiative*” (<http://www.porphyrina-europe.com/index.asp>) szervezet volt.

A kongresszuson 22 országból mintegy 140 regisztrált résztvevő és további 40-50 fő volt jelen. A 37 referátum és előadás egyetlen előadóteremben folyt; a 60 poszter ugyanazon épületben került kiállításra. A posztereket az előadások szüneteiben, ill. a napi programok végén beszéltük meg.

A kongresszus *G. H. Elder* professzor (*Cardiff, UK*) ünnepi nyitó-előadásával kezdődött, amit *Smetana*-, valamint *Dvorák*-műveket előadó koncert, majd rövid fogadás követett.

Az előadások – csakúgy, mint a *Papendalban* (Hollandia) (1992), *Helsinki*ben (1995), *Hamburgban* (1997) vagy *Párizsban* (2000) tartott korábbi kongresszusokon – alaputatást és klinikai aspektusokat egyaránt magukba foglaltak. Az első előadó, *Vladimír Král* (Cseh Köztársaság), a *Hans Fisher* emlékére „*Quo vadis porphyrin chemistry?*” címmel tartott előadásában a porphyrin-kutatás új aspektusairól beszélt: a szervezetben is előforduló, ill. a mesterségesen előállított polipirrol-vegyületek kémijáról, térszerkezetéről, az ilyen vegyületek felhasználhatóságáról. Elmondta például, hogy poli- (okta-, sőt dodeka-) pirrolvegyület-származékok hogyan befolyásolják a fényérzékenyítő hatás hullámhosszfüggését, vagy hogy bizonyos polipirrol alapú vegyületekkel akár 100-szor hatásosabb citotoxikus hatás érhető el, mint a *cisplatin*-al.

A következő szekció a hemszintézis enzimeinek enzimológiai és strukturális aspektusaival foglalkozott. A molekuláris-biológiai szempontból már jól ismert proteinek finomszerkezetének kutatásával meghatározhatók az egyes enzimek aktív helyeinek szekvenciá-

ja, térszerkezete, ill. vizsgálható a katalitikus aktivitást károsító tényezők hatásmechanizmusa. A következő szekció – klinikus nézőpontból – a különböző porphyriák diagnosztizálását és kezelését tárgyalta. Az utóbbiban főleg az akut porphyriák, ill. az azok kezelésében meghatározó szerepet játszó *Normosang® (Orphan)* szerepelt, de hallhattunk *akut intermittáló porphyria* esetében i. v. *rhPBGD* bevitel első kísérleti alkalmazásáról is. Néhány szerző ismételt egy egységes, európai *porphyria regiszter* megszervezését szorgalmazta.

A krónikus hepatikus porphyriák (főleg a *porphyria cutanea tarda*) tárgyalásában a vasanyagcsere és a hemleblomlás kapott hangsúlyt. Az „*Erythropoetikus protoporphyria (EPP) normális ferochelatase aktivitással*” c. előadás az *EPP* új variánsát ismertette.

A génterápiás szekcióban svéd szerzők a *PBG-deaminase* korrekciójának lehetőségéről beszéltek. Francia szerzők a human hemato-poetikus őssejtekbe irányuló géntranszferrel a *congenitalis erythropoetikus porphyria* kezeléséről számoltak be.

Az utolsó szekció a porphyriák biokémiájával, laboratóriumi módszerekkel foglalkozott.

Végezetül – általános diszkusszió keretén belül – a különböző gyógyszerek porphyrinogenitálásának vizsgálatát, az akut porphyriákra vonatkozó *drug adatbázis* internetes közlését beszéltük meg. A poszterek az előadásokhoz hasonlóan érdekesek és változatosak voltak.

A gála vacsorát az óvárosban, a *Szt. Jakab* kolostor falai között tartottuk.

A *Szegedi Tudományegyetem ÁOK Orvos- és Gyógyszerésztudományi Centrum Bőrgyógyászati és Allergológiai Klinkáról* két posztert mutattunk be, *mindkettő porphyria cutanea tarda*val volt kapcsolatos. Az absztraktok a „*Physiological Research*” folyóiratban jelentek meg. Munkánkat az Egészségügyi Minisztérium támogatta (ETT 390/2003).

Kőszó Ferenc dr. (Szeged)

Kongresszusi beszámoló

2003. szeptember 4-6-ig részt vettem a Német nyelvű Mikológiai Társaság Heidelbergben megtartott 37. kongresszusán. A konferencia a történelmileg nevezetes egyetemi város zöldövezetében elhelyezkedő klinikai negyedben került megrendezésre. A kongresszust a Német Mikológiai Társaság jelenlegi elnöke dr. Herbert Hof professzor szervezte és irányította. A résztvevők (kb. 400 fő) többségükben a német nyelvterületről érkeztek, az európai országokból 1-1 képviselő jelent meg.

Az előadások egy szekcióban zajlottak. A főbb témacsoport a molekuláris filogenetika, melynek alapján megállapították, hogy a dermatophytonok és sarjadzógombák egyes fajai külön csoportot alkotnak, így néhány dermatophyton a penész- és az élesztőgombákkal rokonságot mutat. A sarjadzógombák a diploid és haploid elválasztással külön törzsbe tartoznak.

Külön témakört képeztek a mikotoxikózisok. A *Fusarium*, *penicillium* és *aspergillus* fajok mikotoxinjai közül 20 bír jelentőséggel az emberre nézve. A mikotoxin szintetizáló géneket rendszeresen mérik az élelmiszerekben.

Az immunszupprimált, valamint a kemoterápiában részesült tumoros betegeknél továbbra is az *aspergillus* és *candida* fajok a fenyegető kórokozók. A candidák közül a *nonalbicans* fajok előretörését észlelték.

A dermatophyton fertőzésekben a *Trichophyton rubrum* okozta lábmikózisok a leggyakoribbak, a szövődmények közül az *erysipelas* a legfrequentáltabb. A hajas fejbőr mikózisokban a leggyakoribb kórokozó a *Microsporum canis*, az antropophylek (*T. soudanense*, *T. tonsurans*) főleg importált esetekben gyakoriak. A *Pityriasis versicolor*ből újabb enzimeket állítottak elő. Ezek – *pityrocin*, *pityrolacton* – a melanocitákban apoptózist indukálnak, de gyulladási ellenes

hatásuk is van. A *P. versicolor* elsősorban a seborrhoeás kórképek kiváltásért felelős, amelynek kezelésében jó eredmények érhetők el belső itraconazol terápiával.

A diagnosztikában a *Platelia Elisa* módszer *aspergillus* és *candida* antigénnel 70-80%-ban szenzitív és specifikus. A molekuláris biológiai módszerek, DNS, RNS kimutatása PCR-rel igen specifikus és szenzitív eljárások.

A bőrben lezajló immunológiai folyamatokban a kórokozó gomba a dendriks sejtekhez kapcsolódva citokin felszabadulást vált ki, melyek közül a TNF és az IL8 a leggyakoribb. A virulencia faktorok (*SAP 4-5* gének) expresszálnak a keratinociták felszínén. A gombás betegségek elleni védekezésben főleg a limfociták és a PMN-ek játszzák a főszerepet.

A terápiában az invazív mikózisok kezelésére a kettes-hármas kombinációs gyógyszerek (*amphotericin B*, *fluconazol*, *itraconazol*) alkalmazása előnyösebbnek bizonyult a monoterápiánál. Utóbbi időben a voriconazollal és *caspofungin*nal, valamint immunmodulátorokkal való kombinációkkal lehet kedvezőbb eredményeket elérni. A hajas fejbőr mikózisok terápiája a nyugvó spórák fennmaradása miatt továbbra is nehézségekbe ütközik. A szisztémás kezelések *terbinafin* oldattal való kombinálásával az eredmények javulnak.

Posterem az *omiconazol* nitrát (*Mikogal*) 900 mg-os suppositórium vaginalis mikózisokban való kedvező terápiás eredményeit tartalmazta.

Az előadásokat városnéző programok, fogadások egészítették ki. A gyógyszercegek kiállításai könyvekkel, prospektusokkal, különnyomatokkal és termékmintákkal tették színesebbé és színvonalasabbá a kongresszust.

Halmy Klára dr.